

بررسی تأثیر افزایش حقوق پزشکان خانواده بر شاخص‌های منتخب

برنامه پزشک خانواده روستایی دانشگاه علوم پزشکی اراک

چکیده:

- **مقدمه:** هرچند اجرای برنامه پزشک خانواده باعث بهبود دسترسی روستائیان به خدمات سلامت شده است، اما پزشکان به‌عنوان مهم‌ترین عنصر اجرایی برنامه در برخی از ابعاد، علی‌الخصوص در زمینه حقوق و دستمزد مشکلاتی را تجربه می‌کنند که این مشکلات شاخص‌های برنامه را تحت شعاع قرار خواهد داد. لذا این مطالعه به‌منظور بررسی اثرات افزایش حقوق پزشکان بر شاخص‌های عملکردی برنامه پزشک خانواده انجام شد.
- **روش پژوهش:** این پژوهش از نوع پژوهش‌های توصیفی-تحلیلی است که از نظر روش اجرا به‌صورت کمی، از نظر زمان به‌صورت مقطعی و از نظر نتایج به‌صورت کاربردی در سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ انجام گرفت. جامعه این پژوهش را مراکز بهداشتی درمانی تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی اراک تشکیل می‌داد که با کمک فرمول کوکران و به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده تعداد ۵۵ مرکز بهداشتی به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. داده‌های موردنیاز از طریق فرم گردآوری داده و پس از بررسی روایی آن توسط کارشناسان و صاحب‌نظران مرکز بهداشت استان مرکزی از سطح مراکز بهداشتی جمع‌آوری گردید. به‌منظور تحلیل داده‌ها از نسخه ۱۶ برنامه SPSS و روش‌های آمار توصیفی نظیر میانگین و انحراف معیار و نیز آزمون‌های آماری تی زوجی و ویلکاکسون و سری زمانی استفاده گردید.
- **یافته‌ها:** مقایسه میانگین‌ها نشان داد که حقوق و دستمزد پزشکان در سال ۱۳۹۳ به‌طور معنی‌داری بیشتر از حقوق و دستمزد سال ۱۳۹۲ آن‌ها است ($P < 0/001$ و $t=18/22$). میانگین شاخص‌های تعداد ویزیت، مراجعه به داروخانه، آزمایشگاه و خدمات غیر ویزیت در ۱۳۹۳ نسبت به سال ۱۳۹۲ افزایش داشت و شاخص‌های کسورات مالی، ارجاع به متخصص و مراجعه به رادیوگرافی کاهش داشت. نتایج بیانگر آن است که این تغییرات فقط در مورد شاخص‌های میانگین ویزیت ($P < 0/001$ و $t=4/82$)، مراجعه به داروخانه ($P=0/001$ و $t=3/56$)، کسورات مالی ($P < 0/001$) و $Z=4/69$ و خدمات غیر ویزیت ($P=0/003$ و $Z=2/99$) از نظر آماری معنی‌دار است. نتایج بررسی روند شاخص‌ها و محاسبه شیب خدمات با کمک روش سری زمانی به‌جز در مورد درصد کسورات مالی بیمه سلامت در سایر موارد با روش مقایسه زوجی میانگین‌ها همخوانی داشت.
- **نتیجه‌گیری:** افزایش حقوق به‌عنوان یک ابزار مدیریتی و بخشی از برنامه تحول در حوزه سلامت توانسته است موجب تغییر معنی‌دار برخی شاخص‌های برنامه پزشک خانواده روستایی گردد.
- **واژگان کلیدی:** حقوق و دستمزد، شاخص عملکردی، پزشک خانواده